

Warszawa, 26-06-2023 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zespół Prawa Administracyjnego
i Gospodarczego**

V.7204.36.2023.ŁK

**Pan Robert Chciuk
Dyrektor Departamentu Gospodarki
Odpadami
Ministerstwa Klimatu i Środowiska**

Szanowny Panie Dyrektorze,

do wiadomości Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła (skierowana do Sejmu RP) petycja dotycząca zmiany przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm.) w zakresie, w jakim odnoszą się do stanowienia przez rady gmin górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za opróżnianie zbiorników bezodpływowych. Jej autor zauważa, że obecny poziom swobody lokalnych prawodawców powoduje znaczne rozbieżności w wysokości górnych stawek w poszczególnych częściach kraju (przytoczył m.in. przykłady gminy Głogów, gdzie górna stawka została określona na poziomie 25 zł za metr sześcienny i gminy Lubsko, gdzie stawka ta wynosi 216 zł za metr sześcienny).

Jakkolwiek proponowany przez autora petycji kierunek zmian ustawy (wprowadzenie na poziomie ustawy maksymalnej stawki opłaty analogicznie jak to jest w przypadku opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – art. 6k ust. 2a ustawy) z uwagi na inny charakter górnej stawki opłaty za opróżnianie zbiorników bezodpływowych (ma charakter zbliżony do ceny urzędowej, natomiast ustalenie opłaty na usługę w jej granicach odbywa się na zasadach rynkowych), to jednak samej diagnozie zawartej we wspomnianej petycji nie sposób odmówić trafności.

Nawet pobieżne zapoznanie się z praktyką stosowania przez rady gmin art. 6 ust. 2 ustawy nasuwa wątpliwości odnośnie do kryteriów, jakimi kierują się organy jednostek samorządu terytorialnego przy ustalaniu górnych stawek omawianych opłat i – związane z nim skutki dla konsumentów, którzy mogą być nabywcami usług w warunkach faktycznego monopolu samorządowych zakładów usług komunalnych. Jako przykład pozwolę sobie wskazać gminę miejską Zgorzelec i gminę wiejską Zgorzelec. Zgodnie z uchwałami rad wymienionych gmin, górne stawki opłat wynoszą w nich odpowiednio: 162,50 zł netto i 110 zł netto za metr sześcienny. Świadczące na terenie obu wspomnianych gmin usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. z/s w Zgorzelcu, swoją ofertę „dostosowało” do wskazanych stawek i – ceny za swoje usługi ustaliło odpowiednio na kwotę 160 zł netto (miasto Zgorzelec) i 110 zł netto (gmina wiejska Zgorzelec) za metr sześcienny odbieranych nieczystości ciekłych. Przyjmując, że ani w jednym, ani w drugim przypadku przedsiębiorca nie świadczy swoich usług poniżej kosztów ich wykonywania, pojawia się oczywiste pytanie o powody takiego zróżnicowania cen.

Mając powyższe na względzie, w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1058), zwracam się do Pana Dyrektora z uprzejmą prośbą o informację, czy opisywany problem jest znany Ministrowi Klimatu i Środowiska, a jeżeli tak, to czy rozważane było wprowadzenie do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach regulacji (np. w formie choćby ogólnych „wytycznych” do stanowienia górnych stawek opłat, których obecnie ustawa nie zawiera), które pomogłyby zapobiegać drastycznym różnicom w ustalaniu górnych stawek opłat, a – w konsekwencji – także takim różnicom w cenach usług świadczonych na rzecz obywateli.

Z wyrazami szacunku,

Piotr Mierzejewski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/